

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

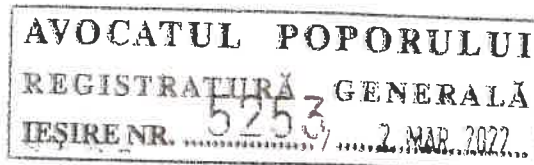
Str. George Vrața nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

*Doamnei Rus Delia Claudia,
Director General*

*Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului BISTRIȚA NĂSĂUD
Bistrița, str. Horea nr. 20, județul Bistrița-Năsăud
Fax: +40263215752; email:office@dgaspcbn.ro*

RECOMANDAREA

Nr. 16 din 2 MAR 2022 2022

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la o posibilă încălcare a prevederilor art. 49 și art. 22 din Constituția României, în urma unui material postat pe Facebook – Consiliul tinerilor instituționalizați – 2 ianuarie 2022, care reda scrisoarea transmisă de către un copil aflat în sistemul de protecție specială în județul Bistrița-Năsăud, către Consiliul Tinerilor Instituționalizați, în care descria faptul că a fost supus unui abuz fizic și emoțional, din partea asistentului care îl are în grijă.

În vederea analizării situației expuse în presă, Avocatul Poporului- Biroul teritorial Cluj Napoca- domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului, a solicitat date de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud.

Din analiza datelor transmise de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud, prin Adresa nr. 5394/2022, s-au desprins următoarele:

La nivelul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud sunt procedurate activitățile, atât cele ce decurg din activitatea Caselor de Tip Familial, cât și cele ce decurg din activitatea Direcției. Se observă că, la nivelul anului 2021, nu a fost înregistrată nicio plângere din partea copiilor, aspect care se impune a fi analizat la nivelul Direcției, fiind greu de acceptat faptul că, pe parcursul unui an calendaristic, niciun copil nu s-a aflat în situația de a reclama sau depune plângere cu privire la aspecte care îi privesc.

Raportat la modul în care a fost verificată situația, se observă faptul că, din documentele anexate, discuțiile s-au purtat cu minorul implicat și cu educatorul, neexistând vreo lămurire, în scris, a situației din partea unor terțe persoane. Deși din declarația minorului reies aceleași aspecte care au făcut obiectul mesajului transmis de către acesta Consiliului Tinerilor Instituționalizați, la nivelul Direcției constatările au fost, aparent, în sensul*infirmării celor descrise de către minor. Referitor la comportamentul necorespunzător al soțului educatoarei, care potrivit declarațiilor minorului l-ar fi amenințat și agresat verbal, reprezentanții Direcției rețin comportamentul acestuia ca fiind unul de "corecție verbală".

În ceea ce privește concluziile verificărilor efectuate la fața locului, din răspunsul transmis de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud, rezultă faptul că acestea s-au limitat la verificarea meniurilor și graficelor de personal, precum și a stocurile de alimente, a modului de servire a mesei, precum și modului cum se face debarasarea resturilor.

„Cele constatate la momentul vizitei evidențiază faptul că se servesc trei mese pe zi conform programării zilnice, iar în frigider sunt suficiente alimente pentru ca la orice oră, orice copil să poată intra în bucătărie pentru a-și potoli foamea”. Din datele oferite de beneficiarii prezenți, ai Casei de Tip Familial rezultă că, în data de 23, respectiv 25 decembrie 2021, aceștia au primit mâncarea, fiind subliniat faptul că produsele primite au fost bune și îndestulătoare.

Ca măsuri dispuse de către Direcție, în urma verificărilor în teren, se reține recomandarea de aplicare unitară a modului în care se aruncă resturile alimentare, pentru eliminarea eventualelor speculații.

Prevederi incidente în speță:

Recomandarea Comitetului de Miniștri (2005)/5 cu privire la drepturile copiilor plasați în instituții rezidențiale - extras

Pentru asigurarea respectării principiilor de bază și a drepturilor fundamentale ale copilului, Recomandarea stabilește o serie de drepturi specifice care urmează a fi recunoscute pentru copiii care locuiesc în instituții rezidențiale, printre care menționăm: dreptul copilului la viață privată, inclusiv acces la persoana în care are încredere sau o entitate competentă, pentru a primi sfaturi confidențiale referitor la drepturile sale; dreptul la respectarea demnității umane și integrității fizice a copilului, în special, dreptul la atitudine umană și non-degradantă și educație nonviolentă, inclusiv protecție împotriva pedepsei corporale și a tuturor formelor de abuz; dreptul copilului de a fi pregătit pentru a deveni un membru responsabil și activ al societății prin joacă, sport, activități culturale, educație neformală și asumarea treptată a responsabilităților;

Recomandarea Comitetului de Miniștri (2011)/12 privind drepturile copilului și servicii sociale prietenoase copiilor și familiilor - extras

Recomandarea vizează drepturile copiilor în planificarea, oferta și evaluarea serviciilor sociale, care trebuie să fie adaptate nevoilor lor și ale familiilor lor. Se bazează pe principiul interesului copilului și al drepturilor acestuia la prevedere, participare și protecție.

Recomandarea se aplică tuturor copiilor, fără discriminare, în orice situație, stare sau pentru orice motiv aceștia ar putea intra în contact cu serviciile sociale; de asemenea, se aplică în legătură cu toate deciziile serviciilor sociale ce ar putea să le afecteze viața în mod direct sau indirect.

Recomandarea urmărește să asigure faptul că serviciile sociale sunt oferite în urma evaluării individuale a nevoilor și a circumstanțelor copilului și că acestea iau în considerare perspectiva copilului, în funcție de vârsta și capacitățile acestuia și de nivelul său de maturitate.

În mod special se menționează că serviciile sociale pentru copii și familie trebuie să țintească către dezvoltarea integrală a potențialului copilului și să recunoască necesitatea copilului de a fi cultivat/crescut, recunoscut, împuternicit/abilitat și să aibă o educație/dezvoltare structurată. Serviciile sociale trebuie să asigure calitatea interacțiunii cu copiii și familiile inclusiv: *a. respectarea demnității copilului și familiei acestuia, care asigură că acest copil este tratat cu îngrijire, sensibilitate, corectitudine și respect;*

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 29 alin. (3) *Dreptul de a fi ascultat conferă copilului posibilitatea de a cere și de a primi orice informație pertinentă, de a fi consultat, de a-și exprima opinia și de a fi informat asupra consecințelor pe care le poate avea opinia sa, dacă este respectată, precum și asupra consecințelor oricărei decizii care îl privește.*

Dreptul la opinie și participare al copiilor este fundamental. Respectarea dreptului la opinie și participare a copiilor, așa cum este reglementat în Convenția ONU privind drepturile copilului, este un drept fundamental și nu poate fi admisă intimidarea sub nici o formă a copiilor, fiind esențial ca reprezentanții organizațiilor, instituții/autorități care au atribuții în apărarea, protecția și promovarea drepturilor copiilor să-și desfășoare atribuțiile în mod profesionist, etic și cu respectarea interesului superior al copilului.

Orice copil, indiferent de vârstă, are nevoie să știe că este ascultat, iubit, apreciat, protejat, încurajat și respectat, mai ales de către persoanele importante pentru el, aici incluzându-se și îngrijitorii, educatorii, învățătorii, frații, prietenii, colegi de clasă etc.. Nevoile de afectivitate ale copilului nu trebuie abordate cu indiferență sau și mai grav, cu agresivitate întrucât pot afecta emoționat copilul, cu consecințe pe termen lung, inclusiv prin afectarea stimei de sine. Copilul are nevoie să-i fie satisfăcută și dezvoltată stima de sine, prin valorizarea acestuia, sprijinirea,

încurajarea lui. Copilul astfel valorizat, va obține succese care îi vor consolida stima de sine și implicit îl vor ajuta să aibă o dezvoltare armonioasă din toate punctele de vedere.

Relația dintre copii și personalul de specialitate din sistemul de protecție specială trebuie să fie bazată pe încredere reciprocă, respect. Îngrijirea alternativă, de tip familial, trebuie să fie una de calitate, care să sprijine dezvoltarea armonioasă și protecția copilului, cunoscut fiind faptul că cei mici pot fi afectați permanent la nivel neuronal în ceea ce privește interacțiunile sociale, atașamentul emoțional, în situația în care sunt privați de o îngrijire corespunzătoare.

Cadrul legal incident în speță se circumscrie și dispozițiilor cuprinse în:

Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;

Ordinul nr. 286/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție;

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare și în **Constituția României**.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița Năsăud, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

1. Reverificarea aspectelor semnalate de către minorul _____ atât în cadrul declarațiilor date cât și în scrisoarea adresată Consiliului Tinerilor Instituționalizați și stabilirea unor concluzii clare, urmate de măsurile care se impun a fi luate pentru a preveni în viitor astfel de neînțelegeri;
2. Analizarea necesității revizuirii Planului individual de protecție pentru minorul _____
3. Instruirea/reinstruirea personalului de specialitate din cadrul Caselor de Tip Familial, cu privire la reglementările Ordinului nr. 25/2019 emis de Ministerul Muncii și Justiției Sociale prin care se aprobă Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, respectiv prelucrarea/reprelucrarea procedurilor operaționale și de sistem elaborate la nivelul Direcției, în vederea asigurării însușirii acestora de către personalul de specialitate, precum și de către beneficiari.
4. Respectarea și garantarea drepturilor beneficiarilor, prin raportare la prevederile art. 6 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu accent pe principiile reglementate la lit. g) (*respectarea demnității copilului*), respectiv lit. h) (*ascultarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate*);
5. Identificarea unor soluții de natură să asigure creșterea gradului de încredere a beneficiarilor în sensul exercitării dreptul acestora de a-și exprima opinia, de a formula plângeri și/sau reclamații, referitoare la modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu de către personalul de specialitate;

6. Analiza nevoii de formare a personalului de specialitate din Casele de Tip Familial, în ceea ce privește creșterea capacității acestora de interacțiune cu beneficiarii, în vederea asigurării unei creșteri și dezvoltări corespunzătoare a acestora, atât din punct de vedere social cât și emoțional.

7. Stabilirea unor reglementări clare, la nivelul Direcției, cu privire la intervențiile unor terți în relațiile dintre beneficiari și personalul de specialitate, raportat la situația apărută între minorul _____ și soțul educatoarei, în vederea prevenirii pe viitor a unor situații care ar putea degenera în violență fizică sau verbală.

8. Realizarea sau reanalizarea procedurii privind modul de verificare/control al aspectelor semnalate de către beneficiari cu privire la modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu de către personalul de specialitate, în vederea asigurării unei verificări obiective și exhaustive.

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

